

**Universitat
Pompeu Fabra**
Barcelona

Pla de Prevenció de Riscos Laborals

Volum II:

Processos del sistema

Secció III:

Acció preventiva per evitar o
minimitzar els efectes sobre la salut

Instrucció operativa:

Seleccionar, utilitzar i mantenir
l'equipament de protecció - actualització
(Referència: IO-S3-REPRESA/protecció/0403/2022)

Versió 04, revisió 03

La revisa:

Oficina de Prevenció de Riscos
Laborals i de Promoció de la Salut

Sergi Jarque i Salas
Cap d'Oficina
29 d'abril del 2022

N'informa favorablement:

Comissió de Coordinació i
Seguiment del Brot de Covid-19

David Sancho Royo
Vicerector adjunt al rector
i copresident

Oriol Escardíbul Ferrà
Gerent i copresident

L'aprova:

Gerència

Oriol Escardíbul Ferrà
Gerent i membre del
Consell de Direcció

 Universitat Pompeu Fabra Barcelona	Processos del sistema Acció preventiva per evitar o minimitzar els efectes	Ref.: IO-S3-REPRESA/protecció/0403/2022 Versió: 04, revisió 03 Data: 29-4-2022 Pàgina 2 de 17
	PLA DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	
Seleccionar, utilitzar i mantenir l'equipament de protecció		

Instrucció operativa:

Seleccionar, utilitzar i mantenir l'equipament de protecció - actualització (Referència: IO-S3-REPRESA/protecció/0403/2022)

Versió	Data	Substitueix	Modificacions
01	28-4-2020	---	Redacció inicial del document
02	26-5-2020	IO-S3-Desconfinament/5241/01/2020	Actualització de la definició de persona especialment vulnerable, i del subapartat "Escenari de risc professional" per la cancel·lació de la fase 2 del programa Orfeu
03	8-7-2020	IO-S3-Desconfinament/5241/02/2020	Modificació del document per adaptar-lo a les previsions de les resolucions SLT/1429/2020 i SLT/1648/2020, i als plans sectorials de desconfinament per a les universitats del sistema català i per a les biblioteques.
04	10-12-2020	IO-S3-REPRESA/5241/03/2020	Modificació del document per adaptar-lo a les propostes de millora recomanades a l'informe de resultats de l'avaluació del nivell d'assoliment de les mesures per mitigar la propagació de la covid-19. ¹
04, revisió 01	23-7-2021	IO-S3-REPRESA/5241/04/2020	Revisió del document en base a les actualitzacions de Ministeri d'Universitats ² i als plans sectorials d'universitats i per a les biblioteques.
04, revisió 02	7-12-2021	IO-S3-REPRESA/protecció/0401/2021	Revisió del document per verificar-ne la vigència en base a les previsions del marc legal vigent a Catalunya (Resolució SLT/3150/2021 ³) i a la supressió del pla sectorial per a les biblioteques i l'actualització del de les universitats del sistema català. ⁴
04, revisió 03	29-4-2022	IO-S3-REPRESA/protecció/0402/2021	Modificació del document per adaptar-lo a les noves recomanacions tècniques emeses pel Ministeri de Sanitat.

Unitats i òrgans afectats

- Comissió de Coordinació i Seguiment del Brot de Covid-19
- Servei d'Infraestructures i Patrimoni
- Direccions de Campus

Documents relacionats

- [Procediment operatiu per gestionar l'activitat presencial al curs 2021-2022](#)
- Procediment operatiu: Seleccionar, comprar, distribuir, utilitzar i mantenir els equips de protecció personal, de 17 de desembre del 2017 i referència: PO-02-S3/04/2017

Qualsevol impressió d'aquest document es considerarà còpia no controlada.
 Només es considerarà controlat el document imprès i signat que custodia
 l'Oficina de Prevenció de Riscos Laborals i de Promoció de la Salut

ÍNDEX

Full de revisions i actualitzacions	2
Índex	3
1. Objecte	3
2. Àmbit d'aplicació	3
3. Definicions	4
4. Desenvolupament	8
5. Referències	14

1. OBJECTE

L'objectiu d'aquesta instrucció operativa és establir els criteris de selecció, utilització i manteniment de l'equipament de protecció per fer front a la transmissió o infecció per coronavirus SARS-CoV-2, que és necessari per desenvolupar de manera segura algunes activitats assignades a personal concret de la UPF, en el marc de la crisi sanitària actual provocada per aquest virus.

2. ÀMBIT D'APLICACIÓ

Aquesta instrucció és d'aplicació, en desenvolupament de les accions 5.2.2.1.1 i 5.2.4.1 previstes en el [procediment operatiu per gestionar l'activitat presencial al curs 2021-2022](#), al personal d'administració i serveis, al personal docent i investigador i al personal de suport a la recerca que presta els seus serveis als espais de la UPF.

Aquest document reflecteix l'estat de la tècnica en el moment de la seva redacció, en relació amb la mitigació de la covid-19. Pel que fa a les mascaretes, s'hi reflecteixen els criteris elaborats per l'Organització Mundial de la Salut per a la presa de decisions sobre l'ús de mascaretes en el context d'aquesta pandèmia en l'àmbit comunitari.

La instrucció serà adaptada, en el cas que sorgeixin noves evidències o coneixements científics que afectin el que estableix pel que fa a les mesures de protecció.

La seva vigència es limitarà a la durada de la pandèmia i s'aplicarà exclusivament a les situacions en què la utilització de l'equipament de protecció es faci en l'àmbit laboral i per membres de la plantilla de la UPF. En queda exclosa qualsevol consideració respecte a una protecció davant de riscos diferents als causats pel coronavirus.

En queden exclosos els treballadors externs que concorrin a les dependències de la Universitat, que estan sotmesos al que s'estableixi en el procediment específic de la seva empresa.

3. DEFINICIONS

Aerosol: conjunt de partícules sòlides i líquides, amb formats d'entre 0,001 i 100 micres, provinents d'una emissió respiratòria, capaces de romandre en l'aire suspeses per un temps variable (segons les més grans i hores les més petites) i que poden ser inhalades a una distància superior a dos metres de l'emissor o fins i tot en absència d'un emissor, si encara persisteixen suspeses en l'aire. En funció de la seva mida, o comportament aerodinàmic, les partícules des de 15 micres fins a 100 micres arriben a les vies respiratòries superiors; des de 5 micres fins a 15 micres poden arribar a la tràquea i als bronquis principals, i les menors o iguals a 5 micres, tenen capacitat per arribar fins als alvèols.⁵

Equip de protecció individual (EPI): qualsevol equip destinat a ser dut o subjectat pel personal, perquè el protegeixi d'un o de diversos riscos –s'entén que específics del treball, és a dir, que implica una exposició professional– que puguin amenaçar-ne la seguretat o la salut, així com qualsevol complement o accessori destinat a tal fi.

Els equips de protecció individual poden classificar-se, segons la part del cos que protegeixen, en els grups següents: protectors d'ulls i cara, de pell, de mans i braç, de vies respiratòries, de peus i cames, de cos sencer, de cap, d'orelles i de tronc.

En ocasions es fa servir el terme com a sinònim d'un altre tipus de protecció, atesa una certa confusió, produïda per un ús generalitzat als mitjans de comunicació i entre la ciutadania del terme EPI, quan en realitat en la majoria dels casos s'està parlant de les proteccions anomenades PS (productes sanitaris) o CFC (cobertors facials comunitaris).

Els EPI s'utilitzen per evitar el contacte amb fluids potencialment infectats o contagiosos, amb aerosols i amb productes químics; per això n'hi ha de protecció de les mans, de les vies respiratòries i dels ulls. Els PS s'utilitzen per prevenir el contagi o les infeccions i els CFC estan previstos perquè els utilitzin persones que no presenten cap símptoma clínic d'infecció vírica ni bacteriana, i que no entren en contacte amb persones que sí que els presenten.

Els tres tipus protegeixen, però els primers, els EPI, protegeixen qui els porta (és a dir, són una barrera principalment de fora cap a dins del cos) i els altres, els PS i els CFC, protegeixen les persones del nostre entorn (barrera principalment de dins cap a fora del cos).

Gota: partícula superior a 100 micres, provinent d'una emissió respiratòria, que atès la seva gran mida es pot dipositar a terra i en altres superfícies en pocs segons per efecte de la gravetat; en alguns casos, pot arribar a recórrer una distància de 2 metres des de la persona que les emet. Aquestes partícules podrien arribar a una persona susceptible que hi estigués a prop, impactant-la en algun lloc (ulls, boca, nas) des del qual podria causar la infecció.

Mascareta higiènica o cobertor facial comunitari (CFC):⁶ element barrera previst perquè l'utilitzin persones que no mostren símptoma clínic d'infecció vírica ni bacteriana, i que no entren en contacte amb persones que mostren tals símptomes, amb l'objectiu de minimitzar la projecció de les gotetes respiratòries de l'usuari que contenen saliva, esputs o secrecions respiratòries quan l'usuari parla, tus o esternuda. Poden també limitar la penetració a l'àrea nasal i bucal de l'usuari de les gotetes respiratòries d'origen extern sense oferir la protecció de l'usuari en els termes d'una mascareta autofiltrant. També impedeix que aquesta àrea de l'usuari entri en contacte amb les seves mans.

La funció principal és la protecció a tercers d'una possible infecció. Filtren en cert grau l'aire exhalat i la part de l'aire inhalat que travessa el material de la mascareta.

No es consideren equip de protecció individual ni producte sanitari i estan sotmeses a l'àmbit d'aplicació de l'Ordre SND/354/2020, de 19 d'abril, per la qual s'estableixen mesures excepcionals per garantir l'accés de la població als productes d'ús recomanats com a mesures higièniques per a la prevenció de contagis per la covid-19.⁷

Per comercialitzar aquest tipus de producte, ha de complir l'establert al text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/2007, de 16 de novembre;⁸ el Reglament d'etiquetatge, presentació i publicitat dels productes industrials destinats a la seva venda directa als consumidors i usuaris, aprovat pel Reial Decret 1468/1988, de 2 de desembre;⁹ i el Reial Decret 1801/2003, de 26 de desembre, sobre seguretat general dels productes.¹⁰ Addicionalment, en cas de ser un producte tèxtil, el Reglament (UE) 1007/2011 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 de setembre del 2011, relatiu a les denominacions de les fibres tèxtils i a l'etiquetatge i marcat de la composició en fibres dels productes tèxtils,¹¹ així com altres legislacions susceptibles de ser aplicables en funció de les característiques o funcions declarades del producte com, per exemple, la relativa als biocides.

Aquest tipus de mascareta ha de complir les especificacions tècniques UNE 0064-1:2020¹² (model per a adults, amb un sol ús) o UNE 0065:2020¹³ (model per a adults i per a població infantil, reutilitzable, que permet un nombre concret de rentats i usos, sempre que se segueixi el mètode de rentat indicat pel fabricant), de manera que es garanteixi una eficàcia de filtració bacteriana (EFB) igual o superior al 95%, per al primer model, o al 90%, per al segon. També poden complir qualsevol altra norma o especificació equivalent (per exemple, la norma europea CWA 17553:2020), que garanteixi el compliment dels criteris d'acceptació establerts en les esmentades especificacions.

Seleccionar, utilitzar i mantenir l'equipament de protecció

Gràcies a la combinació de protecció, comoditat i possibilitat de reutilització, són les màscares més adequades per a un ús generalitzat entre la comunitat. Tot i que ofereixen quatre hores de protecció, el temps màxim d'ús dependrà de les condicions de treball i del treballador; però qualsevol tipus de mascareta hauria de ser canviada com a mínim quan està humitejada o es deteriora per l'ús.

Mascareta de protecció respiratòria autofiltrant: equip de protecció individual de les vies respiratòries, que té com a finalitat protegir l'usuari de gotes i aerosols filtrant l'aire inhalat, mitjançant l'ús d'un material filtrant i un correcte ajustament amb la cara, i que es classifiquen en funció de la seva eficàcia de filtració (FFP1, FFP2 i FFP3).

Aquest tipus de mascaretes són equips de protecció individual (EPI) i es recomanen fonamentalment per a professionals per crear una barrera entre un risc potencial i l'usuari. També poden estar recomanades per a persones especialment vulnerables al coronavirus, per indicació mèdica.

Per comercialitzar-les, han de complir el Reglament (UE) 2016/425 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 de març del 2016, relatiu als equips de protecció individual,¹⁴ i la norma harmonitzada d'aplicació és la UNE-EN 149:2001+A1:2010.¹⁵ En l'àmbit de la comercialització, aquestes mascaretes són equips de protecció individual, i les ha de certificar (habitualment sobre la base de la norma harmonitzada anterior) un organisme notificador de la Unió Europea.

L'etiquetatge ha d'incloure el marcatge CE seguit de quatre números, que assegura que el producte compleix la legislació; la referència a la norma UNE-EN 149, que assegura el compliment d'un estàndard de qualitat; el marcatge NR o R, que indica que el producte és No Reutilitzable o Reutilitzable, respectivament, i el tipus de mascareta (FFP1, FFP2 o FFP3) i el filtre contra partícules (P1, P2 o P3).

La mascareta autofiltrant és d'un sol ús, però està dissenyada per protegir durant un torn de treball. No obstant això, el temps màxim d'ús dependrà de les condicions de treball i del treballador; però qualsevol tipus de mascareta hauria de ser canviada com a mínim quan està humida.

Mascareta quirúrgica:⁶ element barrera dissenyat per usar-lo en el sector sanitari, amb l'objectiu de protegir a tercers de l'exposició a gotes potencialment infectades que procedeixin de la persona portadora de la mascareta quirúrgica filtrant l'aire exhalat. També ofereix certa protecció a la persona portadora de l'equip, filtrant l'aire inhalat que travessa el material de la mascareta encara que, pel seu disseny, pot entrar aire sense filtrar pels buits que quedin entre la mascareta i la cara del portador.

En l'àmbit de la comercialització, aquestes mascaretes són productes sanitaris i han de complir el Reglament (UE) 2017/745 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 d'abril de 2017, sobre els productes sanitaris.¹⁶ La principal norma harmonitzada aplicable és la UNE-EN 14683:2019+AC:2019,¹⁷ que determina que aquestes mascaretes han de tenir una eficàcia de filtració bacteriana (EFB) igual o superior al 95%. Segons el seu EFB, són de tipus I o de tipus II. Aquestes últimes poden ser també resistents a esquitxades (sang i altres líquids biològics) si es denominen IIR.

El fabricant ha d'assumir-ne la certificació, habitualment sobre la base d'aquesta norma harmonitzada, i l'etiquetatge ha d'incloure el marcatge CE, que assegura que el producte compleix la legislació, la referència a la norma UNE-EN 14683, que assegura el compliment d'un estàndard de qualitat, i el tipus de mascareta (tipus I, tipus II o tipus IIR).

La mascareta quirúrgica és d'un sol ús. Malgrat que està dissenyada per protegir durant un torn de treball, el fabricant ha d'indicar-ne la vida útil. Per qüestions de comoditat i d'higiene, se sol recomanar no usar-la durant més de 4 hores. No obstant això, el temps màxim d'ús dependrà de les condicions de treball i del treballador; però qualsevol tipus de mascareta hauria de ser canviada com a mínim quan està humitejada o es deteriora per l'ús.

Pantalla o protector facial: equip de protecció individual dels ulls i de la cara que té com a finalitat la protecció de l'usuari davant gotes i esquitxades de líquids que puguin suposar un risc per a la salut en entrar en contacte amb els ulls i/o la pell; per això, pot usar-se com a protecció per a esquitxades en combinació amb una mascareta per complementar la protecció de l'usuari, actuant com una segona barrera. Per comercialitzar-la, ha de complir el Reglament (UE) 2016/425 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 de març del 2016, relatiu als equips de protecció individual,¹⁴ i la norma harmonitzada d'aplicació és la UNE-EN 166:2002.¹⁸ Aquestes pantalles són equips de protecció individual i les ha de certificar (habitualment sobre la base de la norma harmonitzada anterior) un organisme notificador de la Unió Europea.

Persona especialment vulnerable al coronavirus: persona a la qual, d'acord amb la informació epidemiològica existent sobre la malaltia, sembla que el contagi pot repercutir-li més greument que a la resta de les persones infectades, ja sigui perquè té unes característiques particulars o perquè es troba en un estat biològic conegut especial.

Qualificar una persona especialment vulnerable com a treballador especialment sensible en relació amb la infecció de coronavirus SARS-CoV-2 requereix una avaluació mèdica per part del servei sanitari concertat per la Universitat, en què s'ha d'emetre un informe amb les mesures de prevenció, adaptació i protecció necessàries, si escau, tenint en consideració l'existència o no d'unes condicions que permetin fer la feina sense augmentar el risc propi de la condició de salut de la persona.

 Universitat Pompeu Fabra Barcelona	Processos del sistema Acció preventiva per evitar o minimitzar els efectes	Ref.: IO-S3-REPRESA/protecció/0403/2022 Versió: 04, revisió 03 Data: 29-4-2022 Pàgina 8 de 17
	PLA DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	
Seleccionar, utilitzar i mantenir l'equipament de protecció		

Aquesta avaluació s'ha de fer aplicant la Guia d'actuació per a la gestió de la vulnerabilitat i el risc (annex II del Procediment d'actuació per als serveis de prevenció de riscos laborals davant de l'exposició al SARS-CoV-2, pàg. 18).¹⁹

4. DESENVOLUPAMENT

4.1. SELECCIÓ

Amb vista a les accions preventives que ha de dur a terme la Universitat davant la covid-19, des del punt de vista laboral cal distingir entre les corresponents a les activitats en les quals, per la seva pròpia naturalesa, l'exposició al coronavirus SARS-CoV-2 pot constituir un risc professional, pel fet d'estar-hi en contacte deliberadament, i aquelles altres en què la presència en el centre de treball constitueix una situació excepcional. La primera situació s'emmarca dins les competències de la prevenció de riscos laborals, i la segona dins les de la salut pública.

4.1.1. Escenari de risc professional

A l'edifici del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB), personal de la Universitat amb vinculació al Departament de Medicina i Ciències de la Vida de la UPF treballa en diferents projectes per combatre la covid-19. A priori, algunes d'aquestes línies de treball podrien implicar la manipulació deliberada de nous agents biològics o de mostres potencialment infectades, i en conseqüència, exposició professional, motiu pel qual la Universitat ha de complir la normativa general en matèria de prevenció de riscos laborals i l'específica referida a riscos biològics. En aquest supòsit, per tant, és d'aplicació el Reial Decret 664/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents biològics durant el treball,²⁰ i cal adoptar mesures per evitar el contagi de persones que poden estar exposades deliberadament al coronavirus.

Entre les mesures per protegir les persones que poden estar exposades deliberadament al coronavirus s'ha previst el lliurament, amb caràcter general, de la protecció individual següent:

- a. Mascareta de protecció respiratòria autofiltrant sense vàlvula d'exhalació, de tipus FFP2, segons norma UNE-EN 149:2001+A1:2010.¹⁵ En cas que porti vàlvula, es complementarà superposant-hi una mascareta quirúrgica, segons norma UNE-EN 14683:2019+AC:2019.¹⁷ S'ha de tenir en especial consideració l'ajustament del dispositiu a la fesomia humana, és a dir, vigilar l'absència de fuites.
- b. Guants de protecció de nitril, segons norma UNE-EN ISO 374-5:2016²¹ (preferiblement llargs, fins al colze). En qualsevol cas, s'adoptarà la tècnica de doble guant.

 Universitat Pompeu Fabra Barcelona	Processos del sistema Acció preventiva per evitar o minimitzar els efectes	Ref.: IO-S3-REPRESA/protecció/0403/2022 Versió: 04, revisió 03 Data: 29-4-2022 Pàgina 9 de 17
	PLA DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	
Seleccionar, utilitzar i mantenir l'equipament de protecció		

- c. Ulleres de seguretat hermètiques o pantalla facial, segons norma UNE-EN-166:2002.¹⁸
- d. Bata, segons UNE-EN 14126:2004,²² impermeable. En cas que la bata no sigui impermeable, s'haurà d'emprar també un davantal impermeable, segons norma UNE- UNE-EN 14605:2009.²³ Juntament amb maniguets impermeables en cas que els guants només arribin fins al canell.
- e. Gorra quirúrgica.
- f. Peücs impermeables i antilliscants.

4.1.2. Escenari de risc comunitari i àmbit laboral

En general, excepte a l'edifici del PRBB, als edificis i als campus de la Universitat no s'identifiquen llocs de treball en què hi hagi risc d'exposició professional (manipulació deliberada de mostres potencialment infectades o contacte amb pacients) al SARS-CoV-2; i el contagi dels treballadors constitueix una situació excepcional que no guarda relació amb la naturalesa de l'activitat de la UPF, atès que el risc de contraure la covid-19 és un risc comunitari, que no difereix del risc que té la resta de la població en general.²⁴

L'evidència científica acumulada permet considerar que el SARS-CoV-2 es pot transmetre de persona a persona per diferents vies, la principal de les quals és el contacte directe i la inhalació de gotes i aerosols procedents del tracte respiratori dels infectats, que arriben a les vies respiratòries superiors i inferiors d'altres persones. Els punts d'entrada són les mucoses exposades (boca, nas i ulls).²⁵ Per això, en aquest supòsit, l'equipament de protecció bàsic és la mascareta.

Seguint les directrius de les autoritats competents, en base a l'avaluació del risc²⁶ i després d'indicar les mesures de mitigació necessàries per protegir els treballadors, s'informa a continuació sobre els tipus de mascareta que s'han de fer servir, en funció del tipus de tasca i situació de susceptibilitat, per quan sigui recomanable fer-ne un ús responsable.

4.1.2.1. Criteri general

L'ús de mascareta entre la població general pot servir com un mitjà de control de la font d'infecció, en reduir la propagació entre la comunitat, atès que es limita l'excreció de gotes respiratòries d'individus infectats que encara no han desenvolupat símptomes o que romanen asimptomàtics, a més de funcionar com una barrera física per a les gotes que puguin excretar altres persones. No obstant això, el seu ús comunitari ha de considerar-se únicament com una mesura complementària i mai com a reemplaçament de la resta de mesures preventives.

Seleccionar, utilitzar i mantenir l'equipament de protecció

L'ús de mascareta redueix l'emissió d'aerosols generats en respirar, parlar, cridar, tossir o esternudar. Atès que l'eficàcia de la mascareta ve determinada per la grandària de la partícula que s'ha de filtrar, i no pel virus concret que contingui, l'ús de mascareta és eficaç per reduir l'emissió del coronavirus SARS-CoV-2. A més, l'ús de mascareta redueix l'exposició als virus, en filtrar l'aire inhalat a través d'aquesta.

Per a les persones sanes no reconegudes com especialment vulnerables al coronavirus, l'opció recomanada per les autoritats, per la seva bona capacitat de filtració, comoditat i per la seva possibilitat de reutilització, és la mascareta higiènica reutilitzable, segons l'Especificació UNE 0065:2020.¹⁴

Així i tot, l'evidència científica disponible és limitada i suggereix que les mascaretes higièniques són menys efectives que les quirúrgiques, segons norma UNE-EN 14683:2019+AC:2019,¹⁹ com un mitjà per al control de la font d'infecció. A causa aquesta escassa evidència, no hi ha una recomanació homogènia internacional sobre l'ús de mascaretes per a la població general.

En qualsevol cas, a la UPF es recomana dur mascaretes que ofereixin un nivell de protecció igual o superior al d'una mascareta quirúrgica. Per assolir-ho, les higièniques han de complir les especificacions de qualitat UNE 0064-1:2020¹² o 0065:2020,¹³ i garantir que l'eficàcia de filtració bacteriana (EFB) és igual o superior al 90-95%, com en el cas de les quirúrgiques (EFB del 95%).

4.1.2.2. Excepcions al criteri general

- a. Per als llocs de treball amb atenció directa al públic: mascareta quirúrgica, segons norma UNE-EN 14683:2019+AC:2019.¹⁷
- b. Per als llocs de treball en què no sigui possible garantir la distància física interpersonal de seguretat durant la realització de tasques molt concretes, com per exemple l'atenció directa al públic amb actuacions que requereixin un contacte estret (tècnics de suport, auxiliars de servei, etc.) o l'atenció mèdica urgent (equips de primers auxilis i de suport vital bàsic):
 - Mascareta de protecció respiratòria autofiltrant sense vàlvula d'exhalació, de tipus FFP2, segons norma UNE-EN 149:2001+A1:2010, per a ambdós supòsits.¹⁵
 - Guants de nitril, segons norma UNE-EN ISO 374-5:2016²³ i ulleres de seguretat, segons norma UNE-EN-166:2002,¹⁸ per a l'atenció mèdica urgent.
- c. Per a altres situacions en què les característiques de l'espai no permetin garantir una distància física interpersonal de seguretat i sigui imprescindible la presència simultània de més d'una persona sense requerir tanta proximitat com en l'apartat anterior: mascareta quirúrgica, segons norma UNE-EN 14683:2019+AC:2019,¹⁷ per a cadascuna d'elles.

 Universitat Pompeu Fabra Barcelona	Processos del sistema Acció preventiva per evitar o minimitzar els efectes	Ref.: IO-S3-REPRESA/protecció/0403/2022 Versió: 04, revisió 03 Data: 29-4-2022 Pàgina 11 de 17
	PLA DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	
Seleccionar, utilitzar i mantenir l'equipament de protecció		

4.1.2.3. Situacions especials

- a. Per a les persones considerades especialment vulnerables al coronavirus (persones majors de 60 anys, persones immunodeprimides i dones embarassades), i per als cuidadors de persones d'aquest grup, en qualsevol situació en la qual hagin de mantenir un contacte perllongat amb altres persones a una distància interpersonal inferior d'1,5 metres:²⁷ mascareta quirúrgica, segons norma UNE-EN 14683:2019+AC:2019.¹⁷

Atès que hi ha un ampli ventall de patologies cròniques amb diferents nivells de susceptibilitat a patir la malaltia, seran els professionals sanitaris del sistema de salut els qui hauran de valorar el risc dels seus pacients i indicar, si fos el cas, les mesures de protecció addicionals requerides per la seva patologia i situació personal.

- b. Per a totes les persones de la comunitat UPF que, estant físicament en els espais universitaris, presentin de manera sobtada simptomatologia compatible amb la covid-19: mascareta quirúrgica, segons norma UNE-EN 14683:2019+AC:2019.¹⁷ Les persones que estiguin amb elles o que les assisteixin mentre no abandonin el centre portaran mascareta de protecció respiratòria autofiltrant sense vàlvula d'exhalació, de tipus FFP2, segons norma UNE-EN 149:2001+A1:2010.¹⁵
- c. Per a les persones de la comunitat UPF que, sent casos confirmats amb símptomes lleus i asimptomàtics, no facin aïllament: mascareta quirúrgica, segons norma UNE-EN 14683:2019+AC:2019.¹⁷

El Servei d'Infraestructures i Patrimoni procurarà assegurar, en tot moment i fins a la finalització de la crisi sanitària per la covid-19, l'aprovisionament suficient de les mascaretes de protecció respiratòria autofiltrant sense vàlvula d'exhalació, de tipus FFP2, així com preveure el circuit de reposició i distribució d'aquest material, d'acord amb les peticions de necessitats prèviament expressades per les unitats afectades i/o les direccions de campus, i per als supòsits i les situacions descrites en aquest document.

El Servei d'Infraestructures i Patrimoni seleccionarà equips que compleixin l'obligació per part del fabricant del marcatge CE²⁸ i de la denominada "declaració de conformitat", i que vagin acompanyats d'un full informatiu que inclogui, en la llengua oficial de l'Estat, les instruccions d'emmagatzematge, utilització, neteja, manteniment, revisió i desinfecció de l'equip i la data de caducitat.

 Universitat Pompeu Fabra Barcelona	Processos del sistema Acció preventiva per evitar o minimitzar els efectes	Ref.: IO-S3-REPRESA/protecció/0403/2022 Versió: 04, revisió 03 Data: 29-4-2022 Pàgina 12 de 17
	PLA DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	
Seleccionar, utilitzar i mantenir l'equipament de protecció		

4.2. DISTRIBUCIÓ

El Servei d'Infraestructures i Patrimoni gestionarà la distribució de les mascaretes de protecció respiratòria autofiltrant, de tipus FFP2, de manera coordinada amb les direccions de campus. Al campus del Mar aquesta funció serà assumida per la Secció de Serveis Generals, adscrita a la direcció de campus.

La distribució ha de ser personalitzada, i per això es recomana fer un lliurament documentat d'aquests equips, des de la recepció de cada campus i de l'edifici Mercè, seu del Rectorat.

En el cas dels equips de protecció individual previstos a l'apartat 4.1.1. Escenari de risc professional, la distribució es farà d'acord amb les previsions del procediment operatiu per seleccionar, comprar, distribuir, utilitzar i mantenir els equips de protecció personal, de 17 de desembre del 2017 i referència: PO-02-S3/04/2017.

Els equips lliurats aniran acompanyats d'una còpia de les instruccions d'ús i manteniment proporcionades pel fabricant.

4.3. ÚS I MANTENIMENT

Arran de la publicació del Reial Decret 286/2022, de 19 d'abril, pel qual es modifica l'obligatorietat de l'ús de mascaretes durant la situació de crisi sanitària ocasionada per la covid-19,²⁹ i per l'escenari de risc comunitari, queda sense efecte l'obligació de fer servir mascareta en els espais tancats d'ús públic o oberts al públic i, en conseqüència, passa a ser opcional.

Així, doncs, en el context epidemiològic i d'immunitat actual, amb caràcter general, cap persona de la comunitat UPF ni externa està obligada a utilitzar mascareta. Tanmateix, cal apel·lar a la responsabilitat individual i continuar fent-ne un ús responsable en situacions concretes. En aquest sentit, es recomana, amb caràcter general, el seu ús:

- Per part dels membres de la comunitat universitària que, segons el sistema de salut, siguin considerades persones vulnerables a la covid-19 (persones majors de 60 anys, persones immunodeprimides i dones embarassades) en qualsevol situació en què tinguin contacte perllongat amb altres persones a una distància inferior a 1,5 metres.
- Per part de les persones que presentin simptomatologia compatible amb la covid-19 així com per als casos confirmats amb símptomes lleus i asimptomàtics que no facin aïllament, durant els 10 dies posteriors a l'inici de símptomes o a la data de diagnòstic, respectivament.

Seleccionar, utilitzar i mantenir l'equipament de protecció

- Als espais tancats compartits de les dependències universitàries, tant acadèmics com administratius, on les persones s'estan un temps perllongat, especialment aquells en què no es pugui mantenir la distància interpersonal de seguretat d'1,5 metres, independentment de les seves característiques de ventilació i de la presència o no de barreres físiques com les mampares de metacrilat. S'hi inclouen els ascensors, els lavabos, les aules, els tallers i els laboratoris, la biblioteca, les sales de reunions o els auditoris, per exemple.
- Als esdeveniments en què es pugui preveure l'afluència massiva o una aglomeració de persones.

Els equips de protecció distribuïts entre la plantilla són d'ús personal i intransferible. L'usuari n'és responsable de la utilització, l'emmagatzematge, el manteniment, la neteja i la desinfecció, d'acord amb les instruccions proporcionades pel fabricant.

En qualsevol cas, cal remarcar que l'ús de mascaretes facials només s'ha de considerar una mesura complementària d'higiene i no pas una substitució de les mesures preventives establertes, tant de distanciament social com d'higiene de mans i respiratòria.

Sempre cal rentar-se les mans immediatament abans de posar-se la mascareta i després de treure-se-la.

L'Oficina de Prevenció de Riscos Laborals i de Promoció de la Salut ofereix informació general sobre la manera correcta de posar-se i treure's els equips en els apartats [Informació bàsica sobre el coronavirus](#) i [Mesures de protecció individual](#) de la seva intranet:

<https://www.upf.edu/intranet/otprl/informacio-basica-sobre-el-coronavirus>.

<https://www.upf.edu/intranet/otprl/mesures-de-proteccio-individual-equips-de-proteccio-individual-epi->

En el cas dels equips previstos per a l'escenari de risc professional, periòdicament el cap de servei o assimilat o l'investigador principal responsable del projecte de recerca o similar hauran de verificar el compliment de la normativa específica recollida en el Reial Decret 773/1997, de 30 de maig, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut relatives a la utilització per part dels treballadors d'equips de protecció individual,³⁰ revisar tots els mitjans i equips de protecció facilitats per la Universitat i comprovar la seva correcta utilització, d'acord amb les instruccions del fabricant. També hauran de sol·licitar la substitució dels equips quan s'hi observi qualsevol defecte que impedeixi fer correctament les seves funcions de protecció.

Seleccionar, utilitzar i mantenir l'equipament de protecció

Les persones que utilitzin equips de protecció individual, si observen qualsevol anomalia en aquests equips, han de posar-ho immediatament en coneixement del seu responsable directe, que sol·licitarà la seva substitució, si cal, a la Secció d'Equipaments, Subministraments i Serveis Generals del Servei d'Infraestructures i Patrimoni (Secció de Serveis Generals al campus del Mar).

En el cas de les mascaretes higièniques reutilitzables, el rentat i assecat s'han de fer seguint estrictament les recomanacions del fabricant, sense utilitzar productes que puguin degradar el material i reduir la seva capacitat protectora, i assecant-les completament en el termini de dues hores després de rentar-les. Abans de reutilitzar una mascareta cal fer una inspecció visual dels seus components per verificar que es manté en bon estat d'ús.

5. REFERÈNCIES

- ¹ Oficina de Prevenció de Riscos Laborals i de Promoció de la Salut. Avaluació del nivell d'assoliment de les mesures per mitigar la propagació de la covid-19. [mimeo]. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, 2020.
- ² Ministerio de Universidades. Medidas de prevención, higiene y promoción de la salud frente a covid-19 para centros universitarios en el curso 2021-2022. Madrid, 17 de juliol del 2021. [Internet]. [Consultat el 22 de juliol del 2021]. Disponible a: https://www.msrebs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/Medidas_Centros_Universitarios_COVID_16072021.pdf.
- ³ Resolució SLT/3150/2021, de 21 d'octubre, per la qual s'estableixen les mesures en matèria de salut pública per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia de COVID-19 al territori de Catalunya. DOGC, 8528, de 22 d'octubre.
- ⁴ Departament de Recerca i Universitats. Pla Sectorial d'Universitats (curs 2021-2022), revisió 01. Barcelona, 23 de novembre del 2021. Va ser suprimit el 29 d'abril del 2022.
- ⁵ Subdirección General de Sanidad Ambiental y Salud Laboral. Evaluación del riesgo de la transmisión de SARS-CoV-2 mediante aerosoles. Medidas de prevención y recomendaciones. Ministerio de Sanidad (Subdirección General de Sanidad Ambiental y Salud Laboral. Dirección General de Salud Pública, Calidad e Innovación). Madrid, 18 de noviembre de 2020. [Internet]. [Consultat el 4 de desembre del 2020]. Disponible a: https://www.msrebs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/COVID19_Aerosoles.pdf.
- ⁶ Centro de Coordinación de Alertas y Emergencias Sanitarias. Recomendaciones sobre el uso de mascarillas en la comunidad en el contexto del covid-19. Ministerio de Sanidad (Dirección General de Salud Pública, Calidad e Innovación. Secretaría de Estado de Sanidad). Madrid, 10 de junio de 2020. [Internet]. [Consultat el 4 de desembre de 2020]. Disponible a: https://www.msrebs.gob.es/en/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/Recomendaciones_mascarillas_ambito_comunitario.pdf.
- ⁷ Orden SND/354/2020, de 19 de abril, por la que se establecen medidas excepcionales para garantizar el acceso de la población a los productos de uso recomendados como medidas higiénicas para la prevención de contagios por el COVID-19. BOE, 109, de 19 de abril.

Seleccionar, utilitzar i mantenir l'equipament de protecció

- 8 Reial Decret Legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, pel qual s'aprova la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries. BOE, 287, de 30 de novembre.
- 9 Reial Decret 1468/1988, de 2 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament d'etiquetatge, presentació i publicitat dels productes industrials destinats a la seva venda directa als consumidors i usuaris. BOE, 294, de 8 de desembre.
- 10 Reial Decret 1801/2003, de 26 de desembre, sobre seguretat general dels productes. BOE, 9, de 10 de gener.
- 11 Reglament (UE) 1007/2011 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 de setembre del 2011, relatiu a les denominacions de les fibres tèxtils i a l'etiquetatge i marcat de la composició en fibres dels productes tèxtils. DOUE, L 272/1, de 18 d'octubre.
- 12 Asociación Española de Normalización y Certificación (AENOR). Mascarillas higiénicas no reutilizables. Requisitos de materiales, diseño, confección, marcado y uso. Parte 1: Para uso en adultos. Especificación UNE 0064-1. Madrid: AENOR, 2020.
- 13 Asociación Española de Normalización y Certificación (AENOR). Mascarillas higiénicas reutilizables para adultos y niños. Requisitos de materiales, diseño, confección, marcado y uso. Especificación UNE 0065. Madrid: AENOR, 2020.
- 14 Reglament (UE) 2016/425 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 de març del 2016, relatiu als equips de protecció individual. DOUE, L 81/51, de 31 de març.
- 15 Asociación Española de Normalización y Certificación (AENOR). Dispositivos de protección respiratoria. Medias máscaras filtrantes de protección contra partículas. Requisitos, ensayos, marcado. UNE-EN 149:2001+A1. Madrid: AENOR, 2010.
- 16 Reglament (UE) 2017/745 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 d'abril del 2017, sobre els productes sanitaris. DOUE, L 117/1, de 5 de maig.
- 17 Asociación Española de Normalización y Certificación (AENOR). Mascarillas quirúrgicas. Requisitos y métodos de ensayo. UNE-EN 14683:2019+AC. Madrid: AENOR, 2019.
- 18 Asociación Española de Normalización y Certificación (AENOR). Protección individual de los ojos. Especificaciones. UNE-EN 166. Madrid: AENOR, 2002.
- 19 Ponencia de Salud Laboral de la Comisión de Salud Pública del Consejo Interterritorial del Sistema Nacional de Salud. Procedimiento de actuación para los servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al SARS-CoV-2 (versión 19). Ministerio de Sanidad (Subdirección General de Sanidad Ambiental y Salud Laboral. Dirección General de Salud Pública, Calidad e Innovación). Madrid, 20 d'abril del 2022. [Internet]. [Consultat el 20 d'abril del 2022]. Disponible a: https://www.msbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/Proteccion_Trabajadores_SARS-CoV-2.pdf.
- 20 Reial Decret 664/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents biològics durant el treball. BOE, 124, de 24 de maig.

Ordre TES/1180/2020, de 4 de desembre, per la que s'adapta en funció del progrés tècnic el Reial Decret 664/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents biològics durant el treball. BOE, 322, de 10 de desembre.

- 21 Asociación Española de Normalización y Certificación (AENOR). Guantes de protección contra productos químicos y los microorganismos peligrosos. Parte 5: Terminología y requisitos de prestaciones para riesgos por microorganismos. (ISO 374-5:2016) (Ratificada por AENOR en junio de 2017). UNE-EN ISO 374-5. Madrid: AENOR, 2016.
- 22 Asociación Española de Normalización y Certificación (AENOR). Ropa de protección. Requisitos y métodos de ensayo para la ropa de protección contra agentes biológicos. UNE-EN 14126:2004 y UNE-EN 14126:2004/AC. Madrid: AENOR, 2006.
- 23 Asociación Española de Normalización y Certificación (AENOR). Ropas de protección contra productos químicos líquidos. Requisitos de prestaciones para la ropa con uniones herméticas a los líquidos (tipo 3) o con uniones herméticas a las pulverizaciones (tipo 4), incluyendo las prendas que ofrecen protección únicamente a ciertas partes del cuerpo (Tipos PB [3] y PB [4]). UNE-EN 14605:2005+A1. Madrid: AENOR, 2009.
- 24 Inspección de Trabajo y Seguridad Social. Criterio operativo nº 102/2020 sobre medidas y actuaciones de la Inspección de Trabajo y Seguridad Social relativas a situaciones derivadas del nuevo coronavirus (SARS-CoV-2) [Internet]. [Consultat el 23 de març del 2020]. Disponible a: <https://www.aepsal.com/wp-content/uploads/2020/03/criterio-operativo-coronavirus.pdf>.
- 25 Centro de Coordinación de Alertas y Emergencias Sanitarias. Información científico-técnica. Enfermedad por coronavirus, COVID-19. Ministerio de Sanidad (Dirección General de Salud Pública, Calidad e Innovación. Secretaria de Estado de Sanidad). Madrid, 15 de gener del 2021. [Internet]. [Consultat el 17 de setembre del 2021]. Disponible a: <https://www.msbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/ITCoronavirus.pdf>.
- 26 Procediment operatiu per gestionar l'activitat presencial al curs 2021-2022, apartat 5.1.2. Escenari de risc comunitari.
- 27 Ponencia de Alertas, Planes de Preparación y Respuesta de la Comisión de Salud Pública del Consejo Interterritorial del Sistema Nacional de Salud. Recomendaciones sobre el uso de mascarillas en espacios interiores. Ministerio de Sanidad. Madrid, 12 d'abril del 2022. [Internet]. [Consultat el 20 d'abril del 2022]. Disponible a: https://www.sanidad.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/19.04.2022_Mascarillas_interiores.pdf.
- 28 Reial Decret 1407/1992, de 20 de novembre, pel qual es regulen les condicions per a la comercialització i lliure circulació intracomunitària dels equips de protecció individual. BOE, 311, de 28 de desembre.
- 29 Reial Decret 286/2022, de 19 d'abril, pel qual es modifica l'obligatorietat de l'ús de mascaretes durant la situació de crisi sanitària ocasionada per la covid-19. BOE, 94, de 20 d'abril.

 Universitat Pompeu Fabra Barcelona	Processos del sistema Acció preventiva per evitar o minimitzar els efectes	Ref.: IO-S3-REPRESA/protecció/0403/2022 Versió: 04, revisió 03 Data: 29-4-2022 Pàgina 17 de 17
	PLA DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	
Seleccionar, utilitzar i mantenir l'equipament de protecció		

-
- ³⁰ Reial Decret 773/1997, de 30 de maig, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut relatives a la utilització pels treballadors d'equips de protecció individual, BOE, 140, de 12 de juny.